Telefon № 11. Dodatek bezpłatny „Nasz Tygodnik" Cena 25 groszy.

Gazeta Nowska

Abonament miesięczny w ekspedycji 90 groszy, z opłatą pocztową 98 groszy. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie lub tem podobnych nie przewidzianych okoliczności, wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Od ogłoszeń pobiera się za 1-łam. wiersz 15 groszy. Reklamy przed działem ogłoszeń wiersz 35 groszy. — „Gazeta Nowska" wychodzi 1 raz tygodniowo a mianowicie w piątek. — Wydawca, drukiem i nakładem Władysława Wesołowskiego w Nowem (Pomorze). Prenumerata płatna zgóry. Ogłoszenia płatne natychm. Za redakcję odpow. Władysław Wesołowski, Nowe.

Nr. 48. Nowe, sobota 29 listopada 1930 r. Rok VII.

Nowy podział administracyjny państwa.

Wywiad u prezesa komisji dla usprawnienia administracji publicznej ministra dr. M. Jaroszyńskiego.

Przy Prezesie Rady Ministrów istnieje Komisja dla usprawnienia administracji publicznej, powołana do opracowania szeregu projektów, dotyczących zmian w organizacji i trybie pracy naszych urzędów administracyjnych. Przewodniczącym komisji jest b. wiceminister spraw wewnętrznych dr. M. Jaroszyński, który po opuszczeniu stanowiska wiceministra, objął z powrotem redakcję, „Samorządu" i poświęcił się znowu całkowicie badaniom zagadnień administracyjnych.

Wobec tego, że prace komisji nad niektóremi projektami dobiegają już końca, przedstawiciel agencji P. A. P. zwrócił się do ministra Jaroszyńskiego z prośbą o informacje na temat tych prac.

— Nad czem komisja obecnie pracuje i jaki jest aktualny stan prac komisji? — pytamy na wstępie.

— Kończymy obecnie odpowiada p. minister Jaroszyński — prace nad najpoważniejszemi zagadnieniami z dziedziny usprawnienia administracji. Odnośne sekcje komisji opracowały już wnioski, dotyczące procedury rachunkowo-kasowej i gospodarki materjałowej, projekt przepisów biurowych dla urzędów administracji publicznej, projekt wzorowego budynku dla połączonych urzędów administracji publicznej w miastach powiatowych i t. d. Sekcja do spraw podziału administracyjnego państwa redaguje już swój projekt nowego podziału na województwa, ogólne wytyczne podziału na gminy i powiaty. Kończy się również prace nad wnioskami, dotyczącemi dekoncentracji administracji. Prace nad Zbiorem Praw posuwają się normalnie według zakreślonego planu i będą ukończone w bieżącym roku budżetowym.

Z nowych zagadnień, które znajdują się dopiero w początkowem stadjum opracowania, wymienić należy kwestję organizacji władz centralnych, oraz kwestję ustroju władz administracji ogólnej i samorządowych na obszarze m. st. Warszawy i województwa stołecznego. Komisja wystąpi również z wnioskami, dotyczącemi spraw urzędniczych. Jak panu prawdopodobnie wiadomo, ostatnio p. minister Beck przekazał komisji do rozpatrzenia postulaty centralnych organizacyj urzędniczych, dotyczące nowelizacji ustawy o państwowej służbie cywilnej.

— Czy Pan Minister nie mógłby mi powiedzieć, w jakim kierunku pójdą wnioski komisji, dotyczące nowego podziału administracyjnego państwa? Chodziłoby mi tutaj o nowy podział na wojewodztwa, bo ta właśnie kwestja najbardziej interesuje opinję publiczną.

Domyślam się, o co panu chodzi. Istotnie pojawiały się ostatnio pogłoski, zupełnie niepotrzebnie niepokojące opinję publiczną, zwłaszcza w miastach wojewódzkich, że niektóre województwa mają być zniesione. Sekcja do spraw podziału administracyjnego państwa projektu swego w ostatecznej formie jeszcze nie ukończyła, wobec czego mogę powiedzieć panu tylko o ogólnych założeniach reformy, przyjętej przez sekcję. Sekcja przyjęła zasady dużych jednostek administracyjnych, czyli dużych województw, wychodząc z założenia, że województwo, najwyższa jednostka podziałowa państwa, która ma w przyszłości otrzymać własny samorząd terytorjalny, powinna obejmować terytorjum, na którem występuje jakieś wielkie zagadnienie gospodarcze, czy administracyjne o pierwszorzędnej doniosłości państwowej, zagadnienie, wymagające specjalnego i jednolitego traktowania. Słowem, województwo powinno obejmować okrąg, dla którego z tych lub innych względów trzeba stworzyć odrębny regjonalny program polityki państwowej. Otóż samo ukształtowanie geograficzne państwa polskiego sprawia, że tych wielkich regjonów administracyjnych, które powinny być podstawą terytorjalną działalności władz wojewódzkich i samorządu wojewódzkiego, i których nie powinno się dzielić na dwa lub więcej województw, jest niewiele, a w każdym razie mniej niż obecnie. Za tezą wielkich województw przemawia jeszcze cały szereg ważnych względów natury praktycznej, bez których nie mogłoby być mowy o usprawnieniu administracji. Przedewszystkiem konieczność uzgodnienia podziału na województwa z podziałem na okręgi wojskowe, sądowe, szkolne i t. p. Następnie wchodzi w grę wystarczalność finansowa województwa na potrzeby samorządu wojewódzkiego. Co do tego opinja znawców samorządu terytorjalnego jest jednomyślna: województwa w obecnych swych granicach, ciężarom, jakie niewątpliwie na samorząd wojewódzki spadną, sprostać nie zdołają.

Gdyby jednak wszystkie te przesłanki natury zasadniczej czy praktycznej uznać za błędne, to istnieje jeszcze pewien wzgląd, który w dobie obecnej bodaj nie nabiera cech decydujących. Coraz częściej mianowicie słyszy się zdanie, że państwo polskie na dłuższą metę nie podoła ciężarowi utrzymania nadmiernie rozbudowanej administracji, że wzorem Niemiec po „rozbudowie" należy przystąpić do „odbudowy". Nie sądzę, ażeby obecna sytuacja gospodarcza państwa wskazywała na konieczność przeprowadzenia już teraz jakiejś większej operacje na administracji. Jestem jednak zdania, że za wszelką cenę należy uniknąć sytuacji, w której znaleźlibyśmy się już kiedyś, kiedy to celem zmniejszenia wydatków administracyjnych trzeba było przeprowadzić szybko nieprzemyślane zmiany organizacyjne, kiedy to sięgnięto nawet po część uposażeń urzędniczych (co zresztą dziś Niemcy zamierzają uczynić u siebie). Dlatego to, nie czekając, aż nas jakiś kryzys gospodarczy postawi w stan przymusu, już teraz trzeba naszą administrację przystosować do naszych możliwości budżetowych.

— Pozwoli Pan Minister na jedno jeszcze pytanie: czy komisja z chwilą zakończenia obecnie prowadzonych prac przestanie istnieć, czy też rozpocznie prace nad jakiemiś nowemi zagadnieniami?

— Nie umiem panu na to odpowiedzieć, bo zależy to od Prezesa Rady Ministrów, który decyduje, czy i jakie nowe zagadnienia i projekty będą powierzone komisji do opracowania. Sądzę jednak, że, niezależnie od przyszłych losów komisji, powinien w Polsce istnieć jakiś stały organ rządowy lub też instytucja społeczna o charakterze półoficjalnym, której zadaniem byłaby piecza nad celową organizacją administracji publicznej.

Wszelkie zmiany w ustroju i metodach pracy administracji publicznej wymagają bowiem bardzo długich studjów i prac przygotowawczych, a te znów wymagają ciągłości, nie znoszą improwizacji i dorywczości.

MAGAZYNY BEZ EKSPEDJENTEK.

Gdzie? Gdzieżby, jeśli nie w Ameryce! W Nowym Jorku zostały otwarte dwa olbrzymie magazyny mód, w których w cenie od jednego do pięciu dolarów nabyć można suknie wzorowane na modelach, noszonych przez najwykwintniejsze eleganki ojczyzny businessu. Suknie te wybiera, dobiera i przymierza klientka sama, gdyż w magazynach tych niema ... personelu sprzedającego. W tem tkwi tajemnica tanich cen! Ponieważ organizacja ta daje jednak zbyt wiele pola nieuczciwości ludzkiej nad czystością sumienia klientek czuwa cały sztab detektywów, śledzących każdy ruch kupujących, pozatem zaś wszędzie rzucają się w oczy napisy w rodzaju: „Nieuczciwość wiedzie do więzienia", „Nasi detektywi patrzą na ciebie", „Zapóźno płacić, kiedy cię złapano", „Nie czyń hańby swej rodzinie". Najciekawszy napis zaś u samego wejścia głosi: „Prosimy, zostawić tu gumę do żucia".

DOBRZY RODZICE.

O nader ciekawej historji donoszą pisma hiszpańskie z prowincji Orense. Pewien hiszpański żołnierz został w roku 1921 wzięty przez Marokańczyków do niewoli. Po trzech latach udało mu się zabić strażnika i uciec. Na angielskim parowcu dostał się do Buenos Aires. Następnie przedostał się na Kubę, by połączyć się z Hiszpanką, która pomogła mu w Maroku do ucieczki. Z nią powrócił do Hiszpanji, ożenił się i zamieszkał u teściów. Zatęskniwszy za rodzicami, których tyle lat nie widział, wyjechał do Orense, lecz tu, o dziwo, rodzice w żaden sposób nie chcieli uznać go za syna, oskarżając w końcu za oszustwo. W trakcie dochodzenia wyszło na jaw, o co kochającym rodzicom chodziło. Mianowicie każdego pierwszego pobierali, pogrążeni w głębokim bólu, państwową zapomogę za zabitego syna w kwocie 26 pesetów. Nie chcąc zapomogi tej utracić, woleli wyrzec się syna!

AŻEBY MIEĆ PIĘKNY POGRZEB.

Straszną śmiercią zginęła 10-letnia córeczka właściciela majątku Gross-Stenz pod Wrocławiem, Schneidera. W czasie nieobecności rodziców oblała się spirytusem, a następnie podpaliła ubranie zapałką. Po powrocie rodzice znaleźli już tylko zwęglone zwłoki. Leżąca na stoliku karteczka, wyjaśniła powód samobójstwa. Przed kilku dniami podczas pożaru domu zginęła w płomieniach przyjaciółka dziewczynki. W pogrzebie nieszczęśliwej, który wypadł okazale, wzięła udział ludność całego miasteczka. Od tej chwili dziewczynka nie zaznała już spokoju, marząc bez ustannie o równie pięknym pogrzebie i o tem, by przez jeden dzień przynajmniej być na ustach wszystkich. Postanowiła więc również zginąć w płomieniach i czekała tylko na sposobność, która niebawem się nasunęła. Strasznemi drogami chodzą niekiedy ambicje dziecka.

FILM ZE SZTUCZNEGO JEDWABIU.

Niedawno rozeszła się wieść o nowym wynalazku w dziedzinie kinematografji, mianowicie o zastąpieniu celuloidowej taśmy filmowej, taśmą ze sztucznego jedwabiu. Obecnie angielski związek filmowy przeprowadził odnośne próby, które wykazały, że taśma filmowa ze sztucznego jedwabiu jest znacznie trwalsza, tańsza i, co ważniejsze, trudno zapalna, co stanowiło bodaj że największą wadę taśmy celuloidowej. Wobec tego przystąpiono do dalszych ulepszeń nowego wynalazku, mając na celu w pierwszym rzędzie jeszcze większe potanienie produkcji jedwabnej taśmy. Istnieje również nadzieja, że na jedwabiu da się znacznie łatwiej utrwalić dźwiękowość filmu, co przy dotychczasowych filmach celuloidowych stanowiło największą trudność.

Chroń się od zaziębienia i kup sobie

Kalosze lub Śniegowce marki Pepege po cenach fabrycznych w firmie

Telefon 15 **W. JAŻDŻEWSKI, Nowe** Rynek 25

Bławaty. Konfekcja. Galanterja. Obuwie.

HURT! **M. Śliwiński, Nowe** **DETAL!**

Telefon 9 (dawniej I. Meyer) Grudziądzka 19 Telefon 9

poleca z swoich tanich zapasów wszelkie w zakres wchodzące **towary kolonjalne.** Ceny znacznie **zniżone,** rzetelna i skora obsługa. — —

Dziennie świeżo paloną kawę od najtańszej do najlepszej.

Najtańsze źródło dla odprzedających.

WIELKI ZAPAS WODEK MONOPOLOWYCH -- HURTOWNIE i DETALICZNIE — NAJROZMAITSZE LIKIERY, KONIAKI' RUMY, ARAKI. DUŻY ZAPAS NAJROZMAITSZYCH WIN ZAGRANICZNYCH i KRAJOWYCH PO NAJTAŃSZYCH CENACH.

— Na uroczystości weselne ceny zniżone. —

Szczególnie polecam: Austrjackie wino słodkie gronowe poniżej ceny dopóky **zapas starczy.**

Kredyty rzemieślnicze w powiecie świeckim.

W czwartek 20-go bm. nastąpił podział dalszego przydziału średnioterminowych kredytów rzemieślniczych z Banku Gospodarstwa Krajowego w kwocie 40.000 zł. Uwzględniono 38 wniosków na pożyczki od 300 — 4000 zł.

Kilka wniosków trzeba było odłożyć do następnego przydziału kredytów.

Panowie rzemieślnicy z powiatu świeckiego, którzy dla ożywienia swych warsztatów potrzebują kredytów, zechcą do najbliższego przydziału w I. kwartale 1931 r. już w ciągu grudnia br. przesyłać wnioski dokładnie uzasadnione p. adresem: Starostwo, Referat Przemysłowy, w Świeciu n/W.

Starosta Powiatowy
(—) Kowalski.

W każdą sobotę, niedzielę i święta

kosikowanie marcepanów.

Juljan Pawlikowski
Restauracja — Przykop.

Początek o godzinie 4-tej po poł.

---

500 portretów darmo!

Celem zareklamowania się, dodaję do każdego zdjęcia 6 pocztówek artystycznie wykonanych

1 powiększenie darmo.

6 pocztówek artystyczne fototon	5,00 zł
6 pocztówek bronzowe	6,00 zł
6 pocztówek raster bronzowe	8,00 zł

Proszę oglądać moją wystawę

Nowe, Plac św. Rocha nr. 2

Foto — Kanjerski.

Zdjęcia filmowe: 1 pocztówka 80 gr, 3 pocztówki 2,00 zł i każda dalsza 50 gr.

---

2 mieszkania

do wydzierżawienia. Gdzie? wskaże ekspedycja.

Udzielam

lekcyj gry

na fortepianie. Gdzie? wskaże eksp.

Obwieszczenie.

Urząd Skarbowy — Świecie zawiadamia, że w dniach 19 i 20 grudnia 1930 r. utworzona zostanie w Nowem pomocnicza Kasa Skarbowa dla wydawania świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych na rok 1931 dla miasta Nowego oraz najbliższej okolicy.

Urzędnicy Kasy urzędować będą w sali Magistratu od godziny 8-mej rano do 3-ciej po poł.

Nowe, dnia 25 listopada 1930 r.

Burmistrz.

Sprzedam

całkowicie lub częściowo kompl. sypialnię oraz rozmaite części domowe z powodu wyjazdu,

Jaskulska, Rynek 16.

Kalendarz Marjański na rok 1931

poleca

W. WESOŁOWSKI, KSIĘGARNIA.

Kawa „Nachtigal" stara się przez swoją nadzwyczajną jakość o względy przyjaciół i znawców kawy.

Dziennie będą kilka tysięcy funtów KAWY „NACHTIGAL" palone i sprzedane.

Przywóz wprost z krajów plantacji kawy.

Kawa „Nachtigal" w oryginalnem opakowaniu à 125 gramów

Nr. 12	Nr. 16	Nr. 22	Nr. 28	Nr. 32	Nr. 36
0,55	0,75	1,00	1,30	1,45	1,60 złoty.

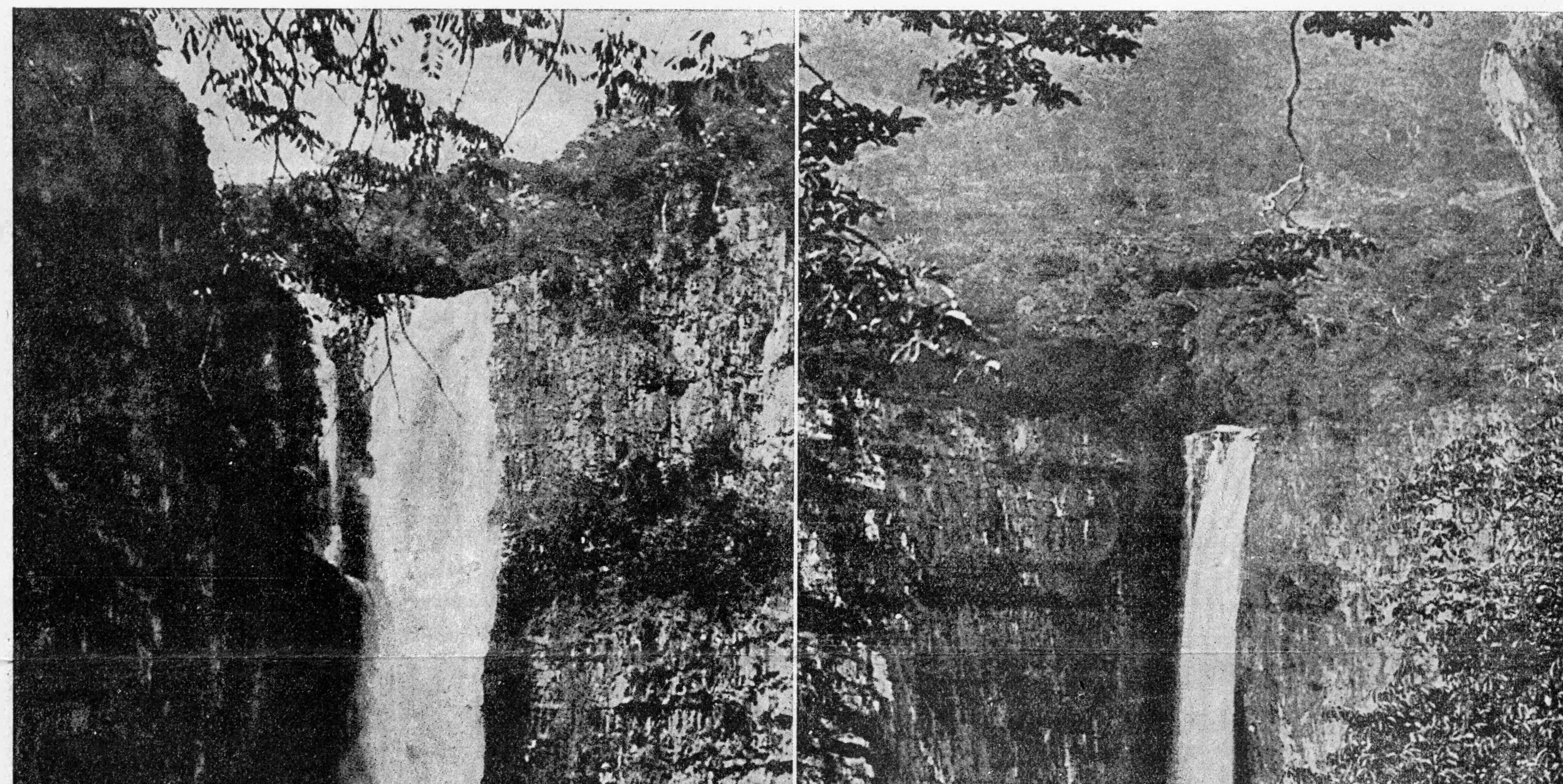
ma na składzie

Leonard Schenk, Nowe.

NASZ DODATEK ILUSTROWANY

NIEDZIELA 7 GRUDNIA 1930 r.

W GŁĘBI CZARNEGO KONTYNENTU

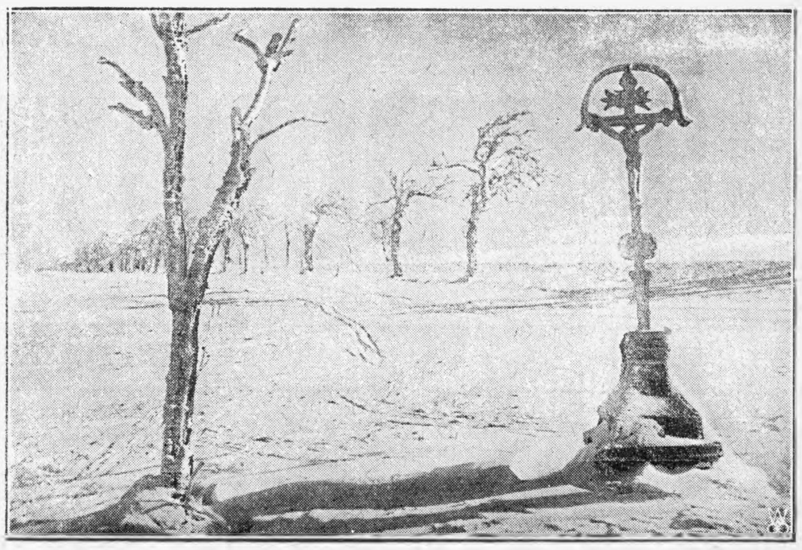
Wodospad na rzece Kolambo w Rhodezji (Afryka poł.) odkryty w 1913 r. i teraz dopiero bliżej zbadany. Wysokość spadku wody w dwóch kaskadach wynosi 400 metrów.

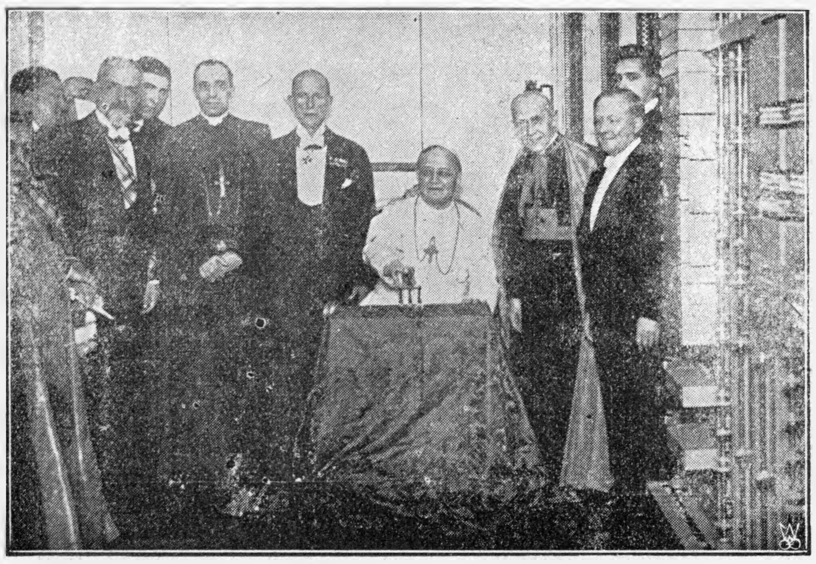
W 100-lecie powstania listopadowego

Dwa piękne medale, wybite obecnie w Warszawie w setną rocznicę wielkiego czynu narodowego

Zima nadchodzi

Widoczek z okolic podgórskich

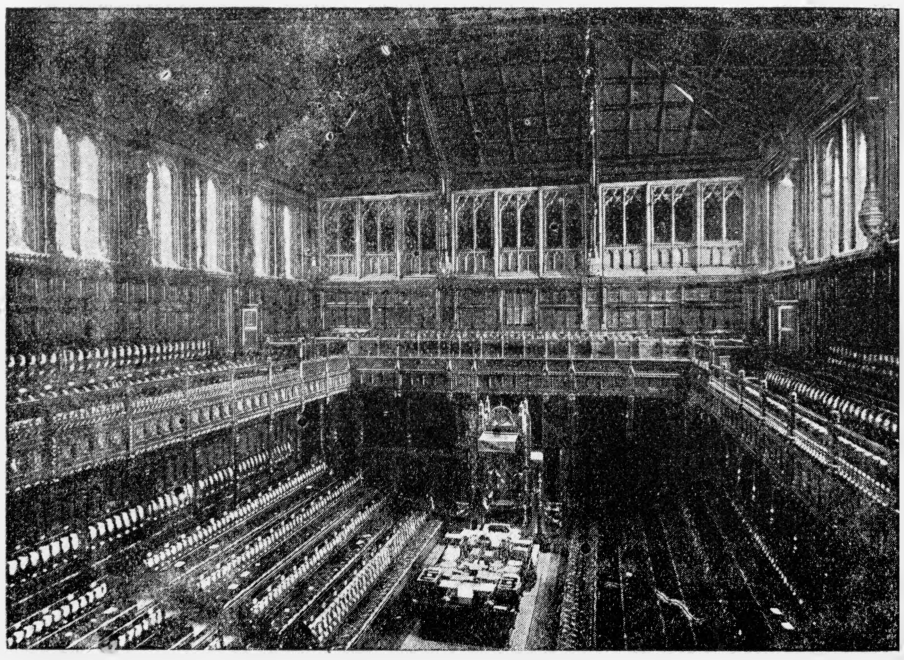

Z Watykanu

Ojciec Święty inauguruje nową sieć telefonów w Watykanie, łączącą się z siecią rzymską

Wyjazd z Warszawy b. doradcy finansowego rządu polskiego, p. Dewey'a

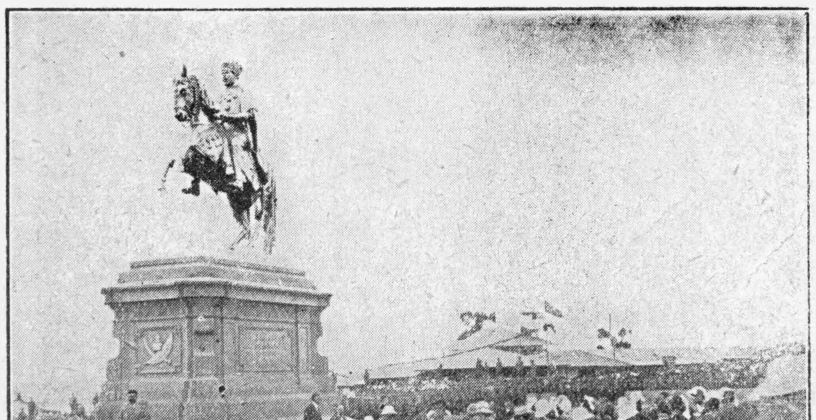

Sala posiedzeń lordów gdzie król angielski otwiera sesje parlamentu mową tronową

POMNIK W SZANGHAJU

W Szanghaju odsłonięto pomnik na cześć żołnierzy państw europejskich, którzy oddali tam swe usługi w obronie praw obywateli znajdujących się w koncesji na terenie Chin.

Pomnik Menelika II-go w Addis Abeba (Etjopja)

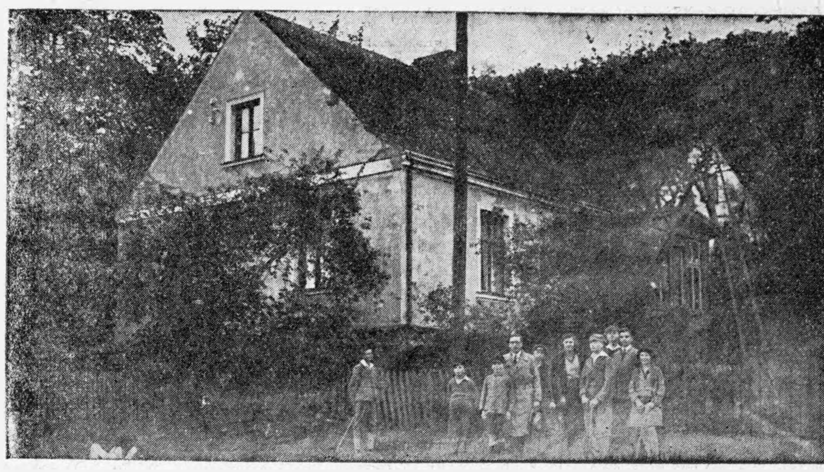

Fragment wielkiej katastrofy obsunięcia się góry w Lyonie (Lugdunie). Zginęło przeszło 100 osób

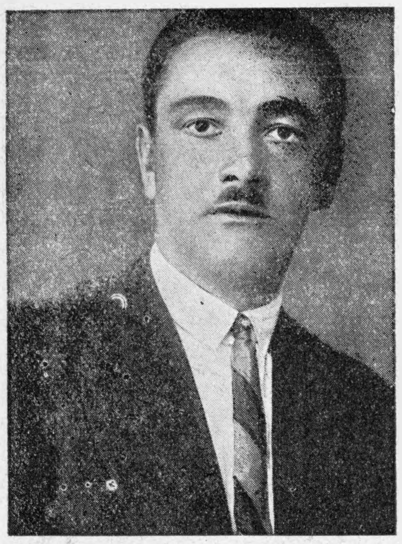

Domek w Gdyni przy ul. Świętojańskiej, w którym w sezonie letnim w roku 1922 i 1923 zamieszkiwał powieściopisarz Żeromski i tu pisał „Wiatr od morza“

Domek w Orłowie koło Gdyni, gdzie Żeromski również jakiś czas zamieszkiwał.

Z pow. Nieszawskiego

P. F. Dmochowski został odznaczony bronzowym Krzyżem Zasługi za pracę na terenie Przysposobienia Wojskowego.

Dnia 2 grudnia nastąpiło otwarcie muzeum i czytelni bibljoteki ord. hr. Krasińskich. 1. Główne wejście. 2. Sala pierwszego piętra z widokiem na galerje.

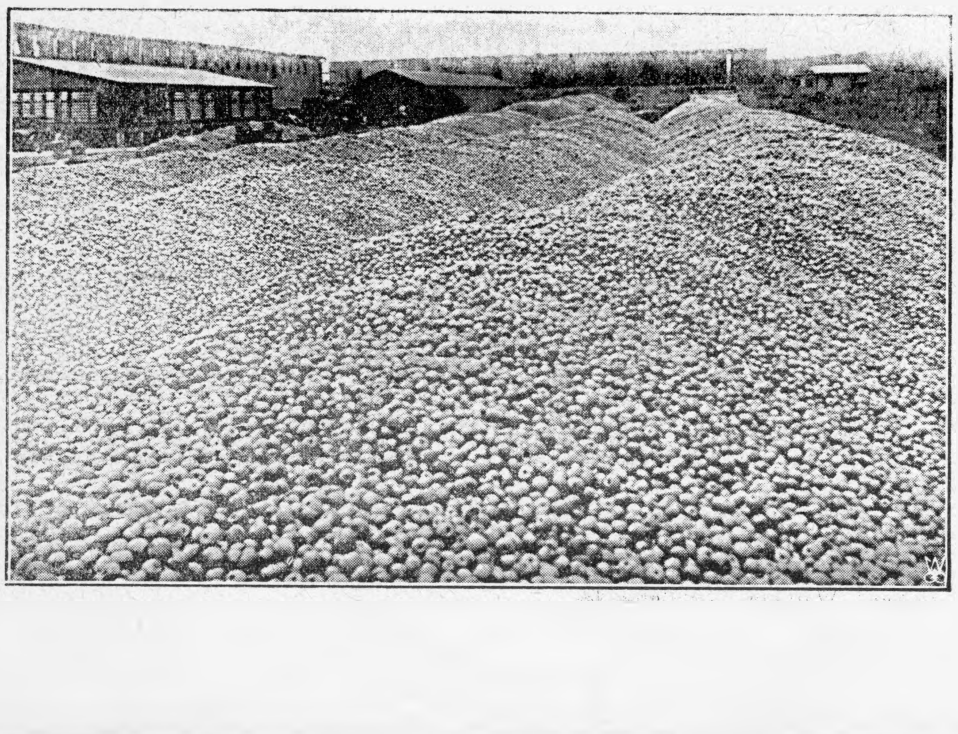
Z Kujawskiej Wystawy Regjonalnej. P. Ćwirko-Godycka przy jednem ze swych dzieł.

Scena walki ulicznej w Sao Paulo w Brazylji

H. Penkalska, tancerka polska, która występowała z powodzeniem w Paryżu, Wiedniu i Sevilli

Jabłka, przygotowane do transportu w stanie Virginia.

Al. Capone, głośny bandyta i zarazem miljoner chicagoski

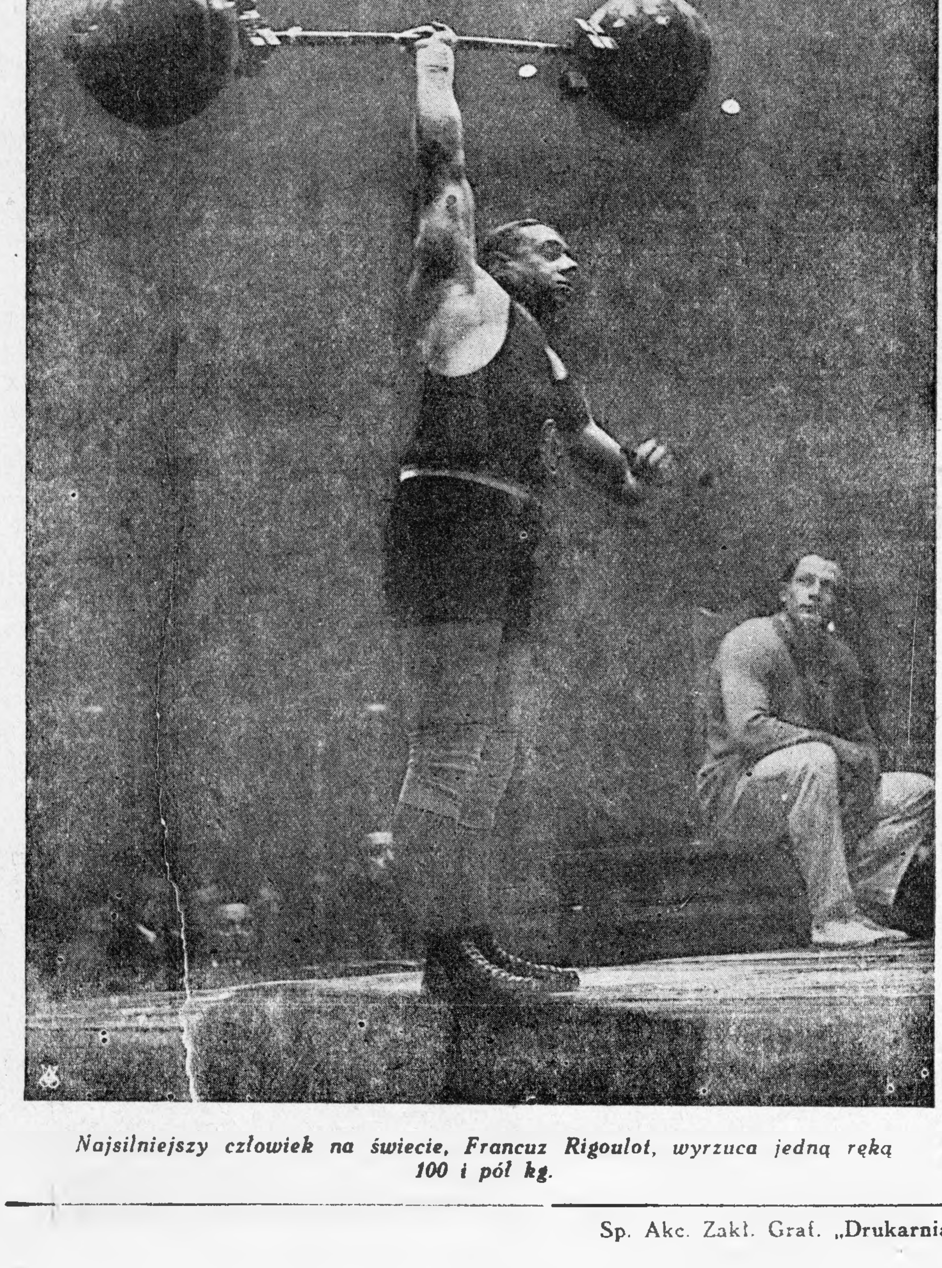
Pomysłowa reklama jednej z fabryk pneumatyków wędruje przez St. Zjednoczone

Okaz z wystawy gołębi w Berlinie.

Rajska idylla. Zebra i struś, sfotografowane na stepie afrykańskim, gdy się spokojnie pasły.

Najsilniejszy człowiek na świecie, Francuz Rigoulot, wyrzuca jedną ręką 100 i pół kg.

Policja w Madrycie rozpędza tłumy strajkujących.

Obora rasy czerwonej polskiej p. Z. Krasickiego ze Sławia (Włodzimierz-Wołyński).

Sp. Akc. Zakł. Graf. „Drukarnia Polska". Warszawa, Szpitalna **12**.